

Státní okresní archiv Plzeň-jih se sídlem v Blovicích

Místní národní výbor Řesanice

1945–1953

Inventář

EL NAD č.: 781

AP č.: 502

Jana Mašková

Blovice 2017

Obsah

Úvod

I. Vývoj původce archiválií	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	6
III. Archivní charakteristika archivního fondu	6
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	8
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	8
Seznam použitých pramenů a literatury	9

Příloha

Seznam použitých zkratk	10
-------------------------	----

Inventární seznam

Úřad národního výboru	12
------------------------------	----

I. Úřední knihy	12
-----------------	----

Knihy evidenční	12
-----------------	----

II. Spisový materiál	12
----------------------	----

Spisy	12
-------	----

I. Vývoj původce archiválií

Původcem archiválií je Místní národní výbor Řesanice, který vyvíjel svoji činnost od května 1945 do 31. prosince 1963.

Obec Řesanice se nachází asi 4 km jižně od města Kasejovice a nyní je jeho osadou.

Mezi roky 1945–1949 patřila obec Řesanice do politického okresu Strakonice. Podle vládního nařízení č. 3/1949 Sb., o územní organizaci okresů v českých zemích, se obec Řesanice s účinností od 1. února 1949 stala součástí okresu Horažďovice. Po reorganizaci státní správy v roce 1960 příslušela obec Řesanice od 1. července 1960 do nově vytvořeného okresu Plzeň-jih. Od 1. ledna 1964 došlo k integraci obce Řesanice s obcí Kasejovice. Po sloučení obou obcí Místní národní výbor Řesanice zanikl a obec od té doby spravoval Místní národní výbor Kasejovice.

Po skončení druhé světové války v květnu 1945 začaly na osvobozeném území Československé republiky podle ústavního dekretu prezidenta republiky č. 18/1944 Úředního věstníku československého, o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění, vznikat národní výbory, které se staly základem organizace veřejné správy. Postavení místních národních výborů v obci, způsob voleb do nich a výkon pravomoci stanovila vláda prostřednictvím vládního nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů. Podle vládního nařízení č. 44/1945 Sb., kterým se mění vládní nařízení ze dne 5. května 1945 č. 4 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů, a vyhlášky ministerstva vnitra č. 45/1945 Sb., o úplném znění vládního nařízení o volbě a pravomoci národních výborů, se měl v každé obci ustavit místní národní výbor. Místní národní výbor převzal dnem svého ustavení pravomoci, které mělo dosud obecní zastupitelstvo, obecní rada a starosta obce.

Směrnice č. 6/1945 Ú. 1. ministerstva vnitra pro národní výbory místní a okresní, schválená Vládou republiky československé z roku 1945 a na ni navazující Vyhláška ministerstva vnitra č. 975/1947 Ú. 1., kterou se vydává prozatímní jednací řád pro místní národní výbory (místní správní komise) a jejich složky určily vnitřní složení výborů, jejich pravomoci, způsoby vedení hospodaření a vedení a podepisování některých druhů písemností. Tyto dokumenty rozlišovaly národní výbory na volený sbor složený z členů národního výboru, jeho složky (rada, předseda, referenti a komise) a úřad národního výboru. Národní výbory byly definovány jako orgány zastupitelské a orgány veřejné správy, které v obvodu své působnosti spravují všechny veřejné záležitosti, pokud nejsou spravovány jiným veřejným orgánem. Ve věcech státní správy byly národní výbory podřízeny vládě a zároveň byla uplatněna podřízenost národního výboru nižšího stupně národnímu výboru vyššího stupně.

Stanovení vnitřní organizace a způsobu, jakým mají národní výbory vykonávat svou působnost, byly v pravomoci ministra vnitra.

Místní národní výbor Řesanice byl pravděpodobně ustaven v květnových revolučních dnech roku 1945. Ze zápisů v pamětní knize uložené v archivním fondu Archivu obce Řesanice lze zjistit, že prvním předsedou nově vzniklého MNV byl František Moravec.

Hlavním orgánem národního výboru bylo plénum, které rozhodovalo o nejdůležitějších záležitostech obce. Volilo další orgány národního výboru, především radu, která vykonávala zejména rozhodnutí pléna. Poradním orgánem rady byly komise, které volilo plénum národního výboru.

Do vydání ústavního zákona č. 150/1948 Sb., Ústava Československé republiky, měly dosavadní právní normy týkající se národních výborů ve většině případů prozatímní charakter. Ústava definovala národní výbory jako „nositele a vykonavatele státní moci v obcích, okresech a krajích“ a jejich existenci právně zakotvila jako nedílnou součást státního zřízení Československé republiky.

V únoru 1948 byl v obci ustaven Akční výbor Národní fronty, v jehož čele stál předseda V. Pobuda.

Na základě reformy provedené zákonem č. 280/1948 Sb., o krajském zřízení, byl od 1. ledna 1949 zřízen kraj Plzeňský, jehož součástí se stala i obec Řesanice. Zároveň byla vládním nařízením č. 3/1949 Sb., o územní organizaci okresů, provedena reorganizace okresů. Obec Řesanice přešla z okresu Strakonice do nově vzniklého okresu Horažďovice.

V roce 1949 byl vydán mj. zákon č. 268/1949 Sb., o matrikách. Na jeho základě byla v Plzeňském kraji určena sídla matričních obvodů a stanoven jejich územní rozsah. Zároveň bylo sjednoceno vedení matrik a svěřeno výlučně místním národním výborům v sídle nově zřízených matričních obvodů. Původní sídlo farního obvodu pro obec Řesanice se nacházelo v Kotouni. Sídlo matričního obvodu, kam byla obec Řesanice od 1. ledna 1950 zařazena, se nacházelo v Oselcích.

V únoru 1950 proběhla podle § 27 odst. 1 vládního nařízení č. 14/1950 Sb., o organizaci místních národních výborů, reorganizace MNV. Na základě výše uvedeného vládního nařízení byly nově národní výbory rozděleny do čtyř kategorií podle počtu obyvatel a od toho se odvíjely jejich kompetence. MNV Řesanice byl s počtem 261 obyvatel zařazen do I. kategorie.

V tomto roce došlo ke změně ve funkci předsedy MNV. Novým předsedou MNV byl ustanoven Václav Šampalík.

Vládním nařízením č. 119/1951 Sb., o tajemnicích místních národních výborů, byla

upravena působnost tajemníků MNV jako jejich plně uvolněných funkcionářů. Tajemník byl výkonným orgánem MNV a za svou činnost odpovídal jeho předsedovi a radě; řídil se jejich pokyny, zúčastňoval se všech schůzí pléna a rady MNV, působil jako politický a odborný poradce a pomocník MNV a to zejména v oblasti zemědělské výroby; za svou činnost odpovídal i předsedovi a tajemníkovi nadřízeného okresního národního výboru.

Do existence národních výborů významně zasáhlo v roce 1954 přijetí ústavního zákona č. 12/1954 Sb., o národních výborech, zákona č. 13/1954 Sb., o národních výborech a zákona č. 14/1954 Sb., o volbách do národních výborů. Oba prvně jmenované zákony zavedly důsledné rozlišování mezi národním výborem jako orgánem státní moci a jeho výkonnými orgány jako orgány státní správy. Pod pojmem národní výbor se od té doby rozuměl pouze orgán státní moci, tj. plenární zasedání (plénium) národního výboru. Národní výbor nadále vykonával svou působnost na svých plenárních zasedáních, stálými komisemi a svým výkonným orgánem, kterým byla rada. Jméno tajemníka MNV Řesanice se z uchovaných archiválií nepodařilo dohledat.

Další volby se konaly na základě zákona č. 11/1957 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o volbách do národních výborů. Tímto zákonem byl pozměněn a doplněn zákon č. 14/1954 Sb., o volbách do národních výborů.

V polovině roku 1960 byly na území státu provedeny územní změny, které se dotkly i obce Řesanice. S účinností od 1. července 1960 došlo na základě zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, k reorganizaci krajů. Sloučením Plzeňského a Karlovarského vznikl kraj Západočeský. Zároveň došlo ke zřízení nového okresu Plzeň-jih, do něhož byly zahrnuty téměř všechny obce spadající pod správu stávajícího ONV Blovice a část obcí spadajících pod správu stávajících ONV Přeštice, ONV Stod, ONV Blatná, ONV Rokycany, ONV Horažďovice, ONV Klatovy a MěNV Plzeň.

Další volby do MNV se konaly podle nového územního uspořádání dne 12. června 1960 na celém území státu. V souladu se zákonem č. 39/1960 Sb., o volbách do národních výborů, se do národních výborů místo členů volili poprvé poslanci. Zákon č. 65/1960 Sb., o národních výborech, upravil působnost MNV. Zároveň bylo volební období prodlouženo ústavním zákonem č. 100/1960 Sb., Ústava Československé socialistické republiky, z původních tří na čtyři roky.

Na základě rozhodnutí rady ONV Plzeň-jih, ze dne 5. a 20. prosince 1963 došlo ke sloučení obce Řesanice s obcí Kasejovice s platností od 1. ledna 1964. Název orgánu vykonávajícího správu v jemu určeném obvodu působnosti, byl stanoven na MNV Kasejovice se sídlem tamtéž. MNV Řesanice tímto dnem zanikl a ani po vydání zákona České národní

rady č. 367/1990 Sb., o obcích (obecním zřízení), obnoven nebyl.

Sídlo MNV Řesanice se z torza dochovaných archiválií nepodařilo zjistit.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

První část archiválií archivního fondu MNV Řesanice (sběrné listy o plochách osevu z roku 1953) byla do Okresního archivu v Blovicích předána z Okresního archivu v Horažďovicích. Kdy byly tyto archiválie do archivu předány nelze zjistit. Byly předány bez předávacího protokolu a nebyly zapsány do knihy přírůstků. Taktéž nelze dohledat, jakým způsobem byly do archivu převzaty archiválie uložené v kartonu.

Pamětní kniha obce z let 1919–1954 byla v Okresním archivu v Blovicích vyříděna z archivního fondu Archiv města Kasejovice v roce 1984. Do knihy přírůstků byla zapsána dne 6. srpna 1984 pod č. př. 715. Při inventarizaci archivního fondu Archiv obce Řesanice v roce 2015 byla do tohoto archivního fondu přesunuta, protože časový úsek, kdy do knihy vedl zápisy obecní úřad, je delší než doba, po kterou do knihy zapisoval MNV.

Seznam pozemnostních archů a parcelní protokol z roku 1950, původně zapsány jako jedna kniha, byly do Státního okresního archivu předány spolu s archiváliemi MNV Kasejovice na základě skartačního řízení provedeného u Městského úřadu Kasejovice (SOKA 440/97-Spf.) dne 26. března 1998. Do knihy přírůstků byly zapsány pod č. př. 66/98.

Vzhledem k tomu, že se v archivním fondu MNV Řesanice dochovaly pouze tři úřední knihy a torzo spisů, nelze určit, zda se MNV při vedení spisové služby vůbec řídil nějakou spisovou směrnicí.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Časové rozmezí archivního fondu MNV Řesanice je 1945–1953.

Archivní fond MNV Řesanice obsahuje celkem 3 úřední knihy z let 1946–1950 a karton spisů z let 1945–1953.

V archivním fondu Archiv obce Řesanice je uložena pamětní kniha obce z let [1924] – 1945 (1954), která tvoří posteruis tohoto archivního fondu. Dále jsou zde uloženy zápisy ze schůzí obecních orgánů z let 1925–1945 (1948) a kniha vydaných domovských listů z let 1932–1944 (1948), které dohromady spolu s pamětní knihou obce byly vedeny dvěma původci.

Prvním původcem, který vedl knihy do roku 1945, byl obecní úřad, od roku 1945 v zápisech stejné agendy pokračoval jeho nástupce MNV.

Pro pořádání spisů bylo využito umělé schéma pro pořádání spisů archivních fondů místních národních výborů obsažené v Metodickém pokynu pro inventární zpracování archivních fondů národních výborů ve Státním oblastním archivu v Plzni, č. j. SOAP/006-3120/2007.

Po formální stránce je archivní pomůcka vyhotovena na základě Metodického pokynu ředitele Státního oblastního archivu v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek (č. j. SOAP/006-0767/2010), jeho dodatku (č. j. SOAP/006-1300/2014) a informace k tomuto dodatku (č. j. SOAP/006-0813/2015), Metodického pokynu č. 1/2013 odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra (č. j. MV-46913/AS-1/AS-2013) a podle metodického pokynu pro inventární zpracování archivních fondů národních výborů ve Státním oblastním archivu v Plzni (č. j. SOAP/006-3120/2007).

Z výše uvedeného metodického pokynu vychází i rozdělení archivního fondu MNV Řesanice. Ten je tvořen oddílem Úřad národního výboru, který je rozdělen na části úřední knihy a spisový materiál. Část věnovaná úředním knihám obsahuje ohlašovacích knihu o pobytu mužstva v záloze, seznam pozemnostních archů a parcelní protokol. Část věnovaná spisovému materiálu obsahuje pouze archiválie ve formě spisů rozdělené věcně.

Inventární jednotky jsou tvořeny následujícím způsobem: úřední knihy jsou samostatnými inventárními jednotkami, u spisů jsou inventární jednotky tvořeny každou věcnou skupinou.

U inv. č. 3 (parcelní protokol) je datace archiválií určena odhadem a je uvedena v hranatých závorkách.

Jazykem celého archivního fondu je čeština.

Vzhledem k absenci dalších dokumentů s archivní hodnotou dochovaných z činnosti původce, je archivní fond z hlediska úplnosti materiálu považován za torzo. Chybí zápisy z jednání pléna, rady a komisí z let 1949–1963, účetní a evidenční knihy a téměř veškerý spisový materiál.

Před vlastní inventarizací archivního fondu došlo k jeho fyzickému vyčištění a zabalení knihy do baličích papíru. Archivní fond není poškozen.

Před zpracováním byla celková metráž archivního fondu 0,08 bm. Po inventarizaci zůstala celková metráž archivního fondu stejná jako před jeho zpracováním, tzn. 0,08 bm, z toho připadá 0,05 bm na úřední knihy a 0,03 bm na karton.

Vyřazení archiválií z evidencí NAD z důvodu přehodnocení významu nebylo v archivním fondu provedeno.

Archivní fond je uložen ve Státním okresním archivu Plzeň-jih se sídlem v Blovicích.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Archivní fond MNV Řesanice patří mezi torzovité fondy národních výborů. Z dochovaných archiválií lze získat např. částečný přehled o osobách žijících v obci v letech 1945–1950 (inv. č. 1, 5).

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

V letech 2016–2017 ve Státním okresním archivu Plzeň-jih se sídlem v Blovicích archivní fond Místní národní výbor Řesanice uspořádala a archivní pomůcku vyhotovila Jana Mašková.

V Blovicích dne 6. listopadu 2017

.....
Jana Mašková

Seznam použitých pramenů a literatury

1. Prameny

Tištěné

Retrospektivní lexikon obcí Československé socialistické republiky 1850–1970, I. díl, sv. 1. Praha: Federální statistický úřad, 1978.

Retrospektivní lexikon obcí Československé socialistické republiky 1850–1970, II. díl, sv. 1. Praha: Federální statistický úřad, 1978.

Seznam matričních obvodů v českých krajích. Praha : Ministerstvo vnitra, 1950

2. Literatura

ČECHOVÁ, Gabriela. Vývoj organizace a působnosti národních výborů v českých zemích v letech 1945–1960. *Archivní časopis*, 1962, roč. 12, s. 129–147.

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka – JANÁK, Jan – DOBEŠ, Jan. *Dějiny správy v českých zemích: od počátků státu po současnost.* Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

ŠTROBLÍK, Vladimír. Vývoj místních a městských národních výborů na území České republiky (1945–1990). *Archivní časopis*, 2001, roč. 51, s. 73–90.

Příloha

Seznam použitých zkratk

AP	archivní pomůcka
bm	běžný metr
č. j.	číslo jednací
čl.	článek
č. př.	číslo přírůstku
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
ev. jedn. č.	evidenční jednotka číslo
inv. č.	inventurní číslo
kar	karton
MěNV	městský národní výbor
MNV	místní národní výbor
ONV	okresní národní výbor
ppr	podací protokol
Sb.	Sbírka
ukn	úřední kniha

INVENTÁRNÍ SEZNAM

Úřad národního výboru

I. Úřední knihy

Knihy evidenční

1	Ohlašovací kniha o pobytu mužstva v záloze	1946–1950	ukn 1
2	Seznam pozemnostních archů	1950	ukn 2
3	Parcelní protokol	[1950]	ukn 3

II. Spisový materiál

Spisy

Bezpečnost, ochrana veřejného pořádku

4	Trestní listy	1948–1949	kar 1
---	---------------	-----------	-------

Evidence obyvatelstva, matriční záležitosti

5	Domovské právo	1947–1948	kar 1
---	----------------	-----------	-------

Matriční záležitosti

6	Rozluka manželství	1948	kar 1
---	--------------------	------	-------

Finanční hospodaření

7	Rozpočet obce	1947	kar 1
8	Rozpočet dobrovolného hasičského sboru	1946	kar 1
9	Účetní uzávěrka obce	1945	kar 1

Výstavba

10	Občanské stavby (čp. 21)	1946	kar 1
----	--------------------------	------	-------

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedm. č.
----------------	--------------	----------------------	---------------------------

Zemědělská půda

11	Závodové listy	1951–1953	kar 1
12	Sběrný list o plochách osevu	1953	kar 1
13	Obecní přehled o plochách osevu	1953	kar 1

Název archivní pomůcky:	Místní národní výbor Řesanice
Značka archivního fondu:	MNV Řesanice
Časové rozmezí:	1945–1953
Počet evidenčních jednotek:	4 (3 úřední knihy, 1 karton)
Počet inventárních jednotek:	13
Rozsah v bm:	0,08
Stav ke dni:	6. 11. 2017
Zpracovatelka archivního fondu:	Jana Mašková
Zpracovatelka archivní pomůcky:	Jana Mašková
Počet stran:	14
Počet exemplářů:	5
Schválila:	Mgr. Petra Martínková

dne 6. 11. 2017 – č. j. SOAP/050-0655/2017